

Kārai-Māsha asak hkrung ai lam

Hti na chyum daw- Jaw 1:3,9, 6:8-13, Yhn 21:15-17.

1Yhn 3:14, 5:1, 2:6, 4:17, Gal 6:2-3, Rom 8:2

- I. **Kārai Kāsang myit māsin a ra shārawng ai lam gaw “Mādu Yēsu hta nga ai tengman ai lam” rai nga ai (Ehp 4:21) Hkristu hkumhkrang a tengman ai lam, kābu gāra shiga laika māli hta ka mātasing da ai hte māren, Yēsu a Kārai-Māsha asak hkrung ai jaw ai māsa hpe tengman ai Wēnyi a mārang ē Hkristu hkumhkrang a daw shan ni hta bungpre wa na rai nna, dai gaw Kārai Kāsang a yaw mātasing hta tsaw dik htum ai Hkristu hkumhkrang a tengman ai lam byin wa na mātu rai nga ai (kāji- 20-24).**
- A. Kābu gāra shiga laika māli gaw Kārai Kāsang ra shārawng ai asak hkrung lam a kāsi kāmang, Kārai Kāsang hpe myit dik shāngun ai, Mādu a yaw shāda lam hpe hpring tsup shāngun ai asak hkrung lam hkrang raw rē ai hku mādun da nga ai. Yēsu gaw yawng māyawng hpe Kārai Kāsang hta, Kārai Kāsang hte rau, Kārai Kāsang mātu gālaw ai asak hkrung lam hpe asak hkrung wu ai. Ndai gaw Yēsu hta nga ai tengman ai ngu mayu a lam rai nga ai. Yēsu hta nga ai tengman ai lam hku nna Hkristu hpe shārin la ai lam gaw Hkristu a kāsi kāmang kāta de hkrang bang hkrum na mātu, Hkristu a hkrang nsam de hkrang bung na mātu rai nga ai- Rom 8:28-29.
- B. Anhtē gaw Kārai- Māsha byin na mātu, shawng nnan na Kārai Māsha hku nna Hkristu a hkrang hku anhtē a hkumshan asak hpe nyet kau ai mārang ē Kārai seng ai asak hpe asak hkrung na mātu, Mādu Kārai a mārang ē kup tsup ai lam hkrum nga ga ai- Mht 11:29a, 17:5b, 1Pet 2:21.
1. Dinghta ga hta Mādu a asak hkrung lam hta Mādu gaw kābu gāra shiga laika māli hta hpaw hpyan da ai hte māren, hkrang kāsi kāmang hpe jāhkrat tawn da ai. Dai hpan, Mādu gaw wudang ntsa hta si hkam nna, asak jaw ai Wēnyi byin wa na mātu hkrungrawt wa ai. Dai rai yang she, Mādu gaw anhtē a asak byin na mātu anhtē kāta de shang lu na rai nga ai. Mādu a kāsi kāmang hku nna, anhtē gaw Mādu hta shārin la nna, anhtē a shinggyim rudi asak hku na nre sha hkrungrawt ai lam hta anhtē a asak hku nna, Mādu a mārang e shārin la ai rai nga ai – 1Kor 15:45b, Kol 3:4.
  2. Anhtē a hkristan asak hkrung lam gaw Hkristu hta nga ai asak hkrung lam hte Hkristu gaw anhtē hta nga ai asak hkrung lam mung rai nga ai. Anhtē gaw hkrang gawm rē ai Hkristu hta nga nna, Mādu gaw anhtē a asak hku nna, anhtē hta nga nga ai. Ndai mähkrun hta anhtē gaw Hkristu hpe Yēsu hta nga ai tengman ai lam hku nna, shārin la ai. Ndai tengman ai lam gaw Hkristu hkumhkrang a tengman ai lam rai nga ai- 1Kor 1:30, 2Kor 5:17, 12:2a, Kol 1:27, Gal 2:20, Rom 8:10.
- C. Anhtē gaw Mādu Kārai hpe tsawra ai lam, Mādu hpe mātut mähkai ai lam hte Mādu hpan kyuhpyi ai lam nga ai shāloi anhtē gaw kābu gāra laika māli hta hpaw hpyan da ai hkrang gawm, hkrang kāsi, kāsi kāmang hku Mādu hpe shi hte shi asak hkrung ga ai. Ndai lādat ni hta anhtē gaw ndai hkrang gawm hkrang nsam de hkrang bang ai lam, hkrang bung ai lam nga ai- ndai gaw Hkristu hpe shārin la ai lam rai nga ai- Mht 11:29, Rom 8:29.
- D. Anhtē gaw gāyau gumhpawn da ai Wēnyi hta asak hkrung ai shāloi tengman ai Wēnyi mārang ē Yēsu hta nga ai tengman ai lam hku nna, Hkristu hpe shārin la ai lam nga ai. Anhtē a kāsi kāmang hku nna, Mādu kaw nna, anhtē shārin la ai. Dai hku nna, Mādu a ahtik lābau gaw anhtē a lābau byin wa ai. Māsha ningnan rē ai Hkristu hkumhkrang a asak hkrung ai lam gaw kābu gāra shiga laika ni hta hpaw hpyan da ai Yēsu a asak hkrung lam hte hkrak tup bungpre ai lam nga ra ai- Gal 6:17-18, Rom 1:1, 9, Ehp 4:20-24, Hpi 2:5, Mht 11:29, 1Pet 2:21.
- E. Kārai Kāsang gaw Mādu Yēsu hpe māsha lāngai byin na mātu shāngun dat ai a yaw shāda lam gaw Mādu gaw Kārai hte seng ai asak a mārang e Kārai- Māsha asak hkrung lam hpe asak hkrung na mātu rai nga ai. Anhtē gaw Mādu hpe sha ai shāloi Mādu zawn hkrak tup bung ai n-gawn tawa hte seng ai kāba dik ai māsha – Kārai hte seng ai asak a mārang ē Kārai-Māsha asak hkrung lam hpe asak hkrung ai māsha byin wa na mātu anhtē gaw Mādu a mārang e asak hkrung ga ai- Shy 3:22-24, 55-56, Shr 2:4, 7, Yhn 6:57, 63, Nhe 15:16, Ehp 6:17-18, Shk 119:15.

II. Kārai Kāsang h pang shārawng awng ai lāngai sha rē asak hkrung lam gaw ding hta ntsa asak hkrung wa ai Hkristu a asak hkrung lam hpe mātut kāhtap ai asak hkrung lam re ai. Ndai hta Hkristu gaw shi a māhkrum mādun ni hta wan nat hkungga hku nna, hkrum kādup hkam sha ai asak hkrung lam re ai- Jaw1:9, Yhn 8:29, 2Kor 5:9.

- A. Wan nat hkungga hta Hkristu gaw shi a asak hkrung lam hta Kārai Kāsang a mātu, Kārai Kāsang a myit dik lam a mātu tsup kawp rē ai asak hkrung lam hpe shingdaw ai. Wan nat hkungga gaw Kārai Kāsang a māsha ni hpe dai zawn rē ai asak hkrung lam hpe lu la na mātu ding di shāngun ai Hkristu a mābyin hpe mung shingdaw ai – Jaw 1:3, Bhk 28:2-3, Yhn 5:30, 6:38, 8:29, Heb 10:5-10.
- B. “Wan nat hkungga” ngu nna, ga gāle tawn ai ga si gaw lāhta de lung mat ai lāma ma hpe mādi mādun nga ai. Ndai lung mat ai lam gaw Hkristu hpe mādi mādun nga ai (Jaw 1:3, 10, 14). Dinghta ga kaw nna, Kārai Kāsang h pang de lung mat lu ai lāngai sha rē ai lam gaw Hkristu a mārang ē asak hkrung wu ai sak hkrung lam rai nga ai, hpa mājaw nga yang Mādu gaw Kārai Kāsang a mātu tsup kawp rē ai asak hkrung lam hpe asak hkrung wu ai shing daw nlu ai mārari hkum rē ai mājaw rai nga ai (Yhn 6:38).
- C. Wan nat hkungga gaw “Yehowa h pang myit dik shāngun ai mānam pyaw hpa” rai nga ai (Jaw 1:9). “Myit dik shāngun ai mānam pyaw hpa” ngu ga gāle da ai Hebre ga si gaw “shing byi ai lam (Snr) myit dik myit pyaw ai lam namta” ngu nna, adik tak lāchyum nga ai. Myit dik shāngun ai mānam pyaw hpa gaw myit dik ai lam, simsa ai lam hte shing byi ai lam hpe la sa wa ai namta rai nga ai. Dai zawn myit dik shāngun ai mānam pyaw hpa gaw Kārai Kāsang a mātu kābu gāra ai lam rai nga ai.
- D. Tengman htap htuk ai kyuhpyi ai lam kaw na anhtē a wan nat hkungga hku, Hkristu ntsa anhtē lāta mārari mārang ē anhtē gaw Mādu hta gāyau gumhpawn mātut mānoi nga ai. Mādu hte anhtē gaw lāngai sha byin wa ai. Hkristu gaw anhtē hta asak hkrung ai shāloi Mādu gaw dinghta ga ntsa asak hkrung lai wa ai asak hkrung lam, wan nat hkungga asak hkrung lam hpe anhtē hta kāhtap byin shāngun nga ai- kāji 4, 1Kor 6:17, Gal 2:20.
- E. Dai zawn rē ai gumhpawn ai lam hta, dai zawn rē ai lāngai sha bung pre ai lam hta anhtē a gawn kya ai lam ni, ning ra ai lam ni hte shut shai ai lam ni yawng gaw Mādu a mārang ē la gābai kau ya ai hkrum nga ai- 2Kor 5:21, Gal 2:20a.
- F. Mādu Kārai gaw anhtē hpe hkru mat na mātu anhtē ahkang jaw ra ai, rai yang she anhtē gaw kāga ni hpe hkru na mātu gāloi mung rē ai wan nat hkungga byin wa nna, Kārai Kāsang a dandawng lam a mātu, dap byin ai du hkra shāyawm hkum ai lam hkam lu na rai nga ai- Shk 20:3, Jaw 1:16, 6:8-13, 1Kor 3:12a, Shr 3:12, 21:2, 10-11, 18-21.
1. Dap gaw hpa mung nre mat ai du hkra shāgrit hkrum ai Hkristu hpe shingdaw ai. Anhtē gaw dap byin ai du hkra shāgrit hkrum ai Hkristu hte lāngai sha byin ai mājaw anhtē mung dap byin ai du hkra, hpa mung nre ai du hkra, kāman byin ai du hkra shāgrit hkrum nga ai- Mak 9:12, Isa 53:3, 1Kor 1:28, 2Kor 1:28, 2Kor 12:11.
  2. Anhtē gaw Mādi si hkam ai lam hta Hkristu hte bung ai lam nga māgang anhtē dap bum byin wa ai lam grau nna, chyē na hkawn hkrang māgang rai nga ai. Anhtē gaw dap byin wa ai shāloi, shinggyim rudi hte seng ai mārari hkum ni byin na nrari sāka ai. De a mālai anhtē gaw wudang hta si hkam ai, jāhtum hkrum ai, hku hkrum ngut sai mārari hkum ni rai nga ai- Gal 2:20a.
- G. Dap hpe hkungri a shawng māga de, jan pru ai māga de tawn da ai lam gaw hkrungrawt ai lam a hkrang mādun ai lam rai nga ai- Jaw 1:16, Yhn 11:25, Hpi 3:10-11, 2Kor 1:9.
1. Wan nat hkungga hku nna, Hkristu hte rau dap gaw jāhtum de ndu mat wu ai- shanhtē gaw ningnan h pang ai lam rai nga ai. Dap ngu ai hta Hkristu gaw si hkam ai lam nga ai hpe tsun nga ai, rai tim sin praw māga de gaw hkrungrawt ai lam hpe shingdaw ai- Mrk 9:31.
  2. Anhtē gaw Hkristu hta dap byin ai du hkra shāgrit hkrum māgang, sin praw māga de grau nna tawn da hkrum māgang rai nna, sin praw māga de jan le pru wa nna, anhtē gaw hkrungrawt ai lam a jan pru wa ai hpe hkrum kādup hkam sha lu na lam pāhkam hkam myit hkut ai lam nga na rai nga ai – Hpi 3:10-11.
- H. Jāhtum hta dap gaw Yērusalem ningnan byin wa na rai nga ai- Shr 3:12, 21:2, 10-11.
1. Hkristu a si hkam ai lam gaw anhtē hpe jāhtum ai lam de shāga nna, dap byin ai du hkra shāgrit ya let hkrungrawt ai lam hta dap gaw Kārai Kāsang a gawgap lam a mātu, mānu dan ai lam ni byin wa na rai nga ai- 1Kor 3:9b, 12a.

2. Anhtë gaw dap byin ai du hkra shăgrit hkrum ai shăloi anhtë gaw Yêrusalem märe ningnan gawgap lam a mătu mära, mănu dan ai ni byin wa na mătu măsum lăngai Kărai a hkrang nsam gălai ya ai lam de shăga lam hkrum ai- Rom 12:1-2, 2Kor 3:18, Shr 21:18-21.

III. Kărai Kăsang a ga shăka ningnan măgam hpe gun hpai ai lam hta wan nat hkungga a tengman ai lam hku nna, Mădu Yêsu gaw tinang hkum nan hpa hpe mung n-gălaw wu ai (Yhn 5:19), dinghkrai hte seng ai amu hpe n-gălaw wu ai (4:34, 17:4), dinghkrai hte seng ai aga hpe ntsun ai (14:10, 24), yawng măyawng hpe tinang hkum hku nna n-gălaw wu ai (5:30), dinghkrai hte seng ai hpung shingkwang hpe nta wu ai (7:18), Mădu gaw găloi mung myit daw ai lam n-nga ai, hpa măjaw nga yang Mădu gaw Kărai Kăsang a mărang e sha myit dik ai măjaw rai nga ai (Esa 42:4, 50:4-5, 5:2a, mädun- Yhn 4:13-14, 6:15, Mrk 9:7-8).

A. Mădu Kărai a asak hkrung lam gaw shi a bungli, shi a shămu shămawt ai lam, shi a măgam rai nga ai. Shi a amu gaw shi a asak hkrung ai lam rai nna, shi a shămu shămat ai lam gaw shi a măbyin rai nga ai. Mădu hte rau shi a asak hkrung lam, shi a amu, shi a shămu shămawt ai lam, shi a măgam amu a lăpran hpa shai hkat ai lam mung nnga ai. Mădu Yêsu gaw shi a măgam amu hpe asak hkrung wu ai- mädun- Luk 22:26-27, Yhn 10:10b, 1Kor 15:45b, 1Yhn 5:16a, 2Kor 3:6, Hpi 1:25.

B. Mădu Yêsu gaw kyuhpyi ai măsha lăngai, Kărai Kăsang hte lăngai sha rē ai wa, Kărai Kăsang a shawng hta nhkring nsa asak hkrung ai wa, Kărai Kăsang hpe mănoi ai wa, kăning rē ai jam jau ai lam hte nni nkri hkrum ai lam npu hta raitim tinang hkum hta nan nnga ai wa, mungkan a up hkang ai wa re ai Satan gaw hpa mung nmu (kăning rē ai npawt, kăning rē ai myit mada lam, kăning rē ai ahkaw ahkang, kăning rē ai mai byin ai lam mung nnga ai) măbyin nga ai Mădu rai nga ai- Yhn 10:30, 8:29, 14:30b, 16:32-33, 1Pet 2:23.

1. Mădu gaw sung htum ai Kărai Kăsang hpang Kărai hte seng ai sung htum ai shingwang hta kyuhpyi ai hkumshan hta nga ai măsha lăngai rē ai. Mădu gaw jăhkring jăhkra kyuhpyi na mătu bum de sa ai lam (snr) lak san shăra de sa ai lam nga wu ai- Mht 14:23, Mrk 1:35, Luk 5:16, 6:13, 9:28.

2. Mădu gaw găloi mung lăngai sha nnga ai, hpa măjaw nga yang, Kăwa gaw Mădu hte rau nga ai. Aten shăgu hta Mădu gaw Kăwa a myi man hpe mu wu ai- Yhn 5:19, 16:32, Shk 16:7-8.

C. Kărai- hkye la Mădu hku nna Hkristu gaw arawn alai nkăja ai Sămari num hpe hkye la măyu ai shăloi, Mădu gaw Yuda mung kaw nna Galile mung, Sămari mung lai di nna, hkrun lam hkawm wu ai. Sămari mung a lam kăba ka na Suhka märe de măgaw găyin sa ra nna, Suhka märe măkau hta Yaku a hka htung hta la nga wu ai. Hpa măjaw nga yang, Mădu la taw ai wag aw du wa nna, Mădu gaw shi hpe lu na mătu lăma ma hpyi ai mărang ē shi hpe gawn lăjang na mătu rai nga ai. Rai yang she Mădu gaw shi hpe asak hka rē ai lwi nga ai măsum lăngai Kărai a mărang ē shi hpe gawn lăjang lu na rai nga ai- Yhn 4:3-14.

D. Mära shăgun ai kăning rē ai hparishe ni mung num shaw la shaw amu gălaw ai num hpe jeyang ai lam nlu gălaw wu ai shăloi, Kărai- hkyela Mădu hku nna Hkristu gaw Mădu a shinggyim rudi hta num sha hpe “Ngai mung nang hpe njejang ai” ngu tsun nna, shi hpe gawn lăjang wu ai, dai gaw kăba dik ai Ngai ngu ai Mădu hku nna, shi hpe mära kaw na lawt shăngun ai mărang ē gawn lăjang nna, “ hpang kălang mära n-gălaw na mătu” dang di shăngun wu ai- 8:3-11, 24, 34-36.

IV. Anhtë gaw Kărai Kăsang shi nan rē ai tsawra myit hta gring nga nga ai shăloi tsawra myit gaw “anhtë hpe tsawra myit hte kup tsup shăngun ai mărang ē, tăra jeyang ai nhtoi hta ngwi ai ahkang lu na rai nga ai. Hpa măjaw nga yang, anhtë gaw Mădu hte mären ndai mungkan hta byin nga ai” (1Yhn 4:17)- wan nat hkungga ajet hku nna, Hkristu gaw tsawra myit hku Kărai Kăsang a asak hpe ndai mungkan hta asak hkrung nna, ya Mădu gaw anhtë a asak rē nna, anhtë hpe ndai mungkan hta bung ai tsawra myit asak hkrung lam hpe asak hkrung shăngun nna, Mădu byin ai zawn byin ai (3:14, 5:1, 2:6).

A. Anhtë a wēnyi hta asak a Wēnyi tăra gaw tsawra myit hku nna, Hkristu a tăra rē ai (Rom 8:2, Gal 6:2-3). Tsawra myit gaw asak a Wēnyi tăra a mărang ē myit măju jung ra ai, rai yang she anhtë gaw shăda da a lit lămang hpe gun hpai lu na rai nga ai. Rai tim, anhtë gaw rai dum ai myit hte hpring nga yang gaw kăga ni a lit lămang hpe gun hpai lu na nrαι ga ai, hpa măjaw nga yang anhtë gaw hpa mung ndang di timung anhtë lăma ma re ai ngu tinang hkum nan hkalem nga ai măjaw rai nga ai (kăji-3).

- B. Tsawra myit a tãra gaw anhtē kãta hta shãdut hkrung nga ai shãloi shi hte shi kãlang ta anhtē a Kãwa Kãrai Kãsang a tsawra chyē ai, mãra raw chyē ai myit mãsin hte anhtē a hkyēla Mãdu Hkristu a gawn hkrang ai, tam bram chyē ai Wēnyi nga ai sãgu rem ni byin wa na rai nga ai- Yhn 21:15-17, Luk 15:3-7.
- C. Tsawra myit gaw anhtē a kãta lam hta shãdut ai hte hkrung nga ai shãloi, Mãdu Kãrai hta anhtē a n-gun dat gãlaw ai lam gaw tsawra myit a n-gun dat gãlaw ai lam rai nna (1Kor 15:58, 1 Hte 1:3), dai hta anhtē gaw “gawngkya ai wa hpe gãrum ai lam” (Ksa 20:35) hte “gawngkya ai wa hpe mãdi shãdaw ya lam” nga ai (1Hte 5:14). Gawngkya ai wa ngu ai gaw shanhtē a wēnyi (snr) myit (snr) hkumhkrang hta gawngkya ai wa (snr) mãkam mãsham hta gawngkya ai wa hpe mãdi mãdun nga ai (Rom 14:1, 15:1).
- D. Mãdu hkrungrawt ai hpang Mãdu Kãrai gaw Petaru hpe gawn hkrang nna, Mãdu a sãgu kãsha ni hpe bau rem na mãtu hte sãgu ni hpe gawn hkrang na mãtu shãngun da wu ai. Ndai gaw kãsa hte seng ai amu mãgam hpe Hkristu a sumsing hte seng ai amu mãgam hte gumhpawn shãngun nna, hpung rē ai Kãrai Kãsang a sãgu hpung hpe gawn lãjang shãngun nga ai, dai gaw Kãrai Kãsang yaw mãtsing ngut kre hpring tsup na mãtu Yērusalem mãre ningnan hta ngut kre hpring tsup na Hkristu a hkrum hkrang gawgap ai lam hpe byin pru shãngun ai – Yhn 21:15-17.